

Tryckt: (i utdrag) Dipl. Norv. XVII, nr 927; APS Cam. nr 863; Dipl. Dan. IV:2, nr 142.

Översättning: (till modern danska) Danmarks Riges Breve IV:2, nr 142.

Regest: APD II, nr 769; Reg. Norv. VII, nr 954.

Om kardinalprästen Pileus de Prata och dennes uppdrag som påvlig nuntie i Tyskland och andra länder, se Y. Brilioth, Svensk kyrka, kungadöme och påvemakt 1363–1414 (1925), s. 117–118. Angående hans krav på betalning från Uppsalakyrkan se brev 1380 31/8 (DS nr 10234) och 1381 15/4 (DS nr 10366).

Johan Lange ska möjligen identifieras med den person med detta namn som mellan 1368–1385 var rådmän i Lübeck. Om denne se M. Lutterbeck, *Der Rat der Stadt Lübeck im 13. und 14. Jahrhundert* (2002), s. 290–292. Om hans kvittering av 300 floriner från Uppsalakyrkan se brev 1381 1/5 (DS nr 10381).

10422 före 1381 juni 24

En okänd person (överlåter) till okända personer och deras arvingar i rätt skifte (sin egendom), 6 (öres)-land jord i Husta i (Dingtuna socken), mot ett antal egendommar.

Fragment av sönderskuret pergamentsbrev på sigillremorna nr 2–3 till brev 1381 24/6 (DS nr 10423), Linköpings stadsbibliotek, Stiftsbiblioteket.

SDHK nr 45172.

Den fragmentariska texten påträffades i samband med utgivningen av 1381 års brev. Delar av texten är utnött och har vid några tillfällen supplerats i enlighet med gängse brevformulär.

[...] thætta [mit g]otz swasom j Husistom siex [øri]sland jordh · j [...]ngiatu[...] thæssin gotzin · som the mic ater vp lata · mædh thera arfwm : jnnan rætto skipte · swaso[m] [...]

1 thætta ... ngiatu] *Sigillremsa nr 2; bokstäverna otz föregås av utnött text motsvarande ca 4 bokstäver; [øri]sland troligen så, bokstäverna sland föregås av ca tre utnötta bokstäver. | thæssin ... swaso[m]] *Sigillremsa nr 3; sista ordet swaso[m] ska troligen läsas så, bokstäverna wa är svårlästa och sista bokstaven förmodligen ett m där sista stapeln blivit utnött.**

10423 1381 juni 24 Bredestads ting

Johan i Karstorp och hans hustru Gyrid säljer i öppet brev till Bo Jonsson, drots i Sverige, och hans arvingar hela sin ägodel i Karstorp (i Askeryds socken), med stort och smått och allt det som var (Johans) rätta arv, för 100 mark svenska penningar i så gott mynt att 6 mark gäller för 1 lödig. Utfärdarna erkänner sig till fullo ha mottagit köpeskillingen och förklarar Bo Jonsson med arvingar fria från alla anspråk efter denna dag. Utfärdarna avhänder sig och sina arvingar egendomen i Karstorp med alla rättigheter och tillagor och överlåter den till Bo Jonsson och hans arvingar på evig tid med full dispositionsrätt från denna dag. Vittnen och fastar vid jordköpet är prosten Peter i Linderås, kyrkoherden Peter i Flisby, Peter Bonde, Jösse Ryssja, Magnus Öjarsson, Erensisle Bengtsson, Trivin Sysloman, Tore "Stakge", Karl i Luttersjö, Nils Johansson, Johan Ormsson och Hidin i Äskhult.

Peter i Linderås, Peter Bonde och ställföreträdande häradshövdingen Håkan Djäken, som gav fasta på överlåtelsen, beseglar, eftersom utfärdarna saknar sigill.

Orig. på perg. (29,8 x 12,0 cm; 15 rader), Linköpings stadsbibliotek, Stiftsbiblioteket.
SDHK nr 11922.

Om Johan i Karstorp se SMP IV, sp. 22.

Angående fastarna, varav några också är sigillanter, se för Peter (Erengislesson) Bonde, häradshövding i Östra härad, Elgenstierna I: *Bonde*, s. 514; för Jösse Ryssja H. Gillingstam i PHT 1960, s. 85 med not 5, och J. Silfvig i *Genealogisk tidskrift* 1959, s. 99, 226; för Magnus Öjarsson K. Janzon i *Svensk genealogisk tidskrift* 2015:1, s. 43, och DMS, Småland 4:6, s. 187; för Erengisle Bengtsson (tre sjöblad) ÄSF II, s. 43. Kyrkoherden Peter i Linderås figurerar i brev materialet mellan 1357 och 1387, från 1386 som prost i Vedbo; se exempelvis DS nr 5685 och 8038 samt SDHK nr 13073 och 13270; Peter Bonde, Erengisle Bengtsson och Magnus Öjarsson nämns tillsammans även i brev 1374 10/8 (DS nr 8634).

Om Håkan Djäken som underhäradshövding i Vedbo se J. E. Almquist, *Lagsagor och domsagor i Sverige I* (1954), s. 351 not 1. Han är tidigast omnämnd i denna befattning i brev 1368 21/3 (DS nr 7678).

Om ortnamnet Luttersjö se S. Fridell, *Ortnamn på -ryd i Småland* (1992), s. 119 f.

Jämför brev 1383 18/6 (SDHK nr 12433) där Bo Jonsson skiftar egendomen till Erengisle Nilsson (Hammerstaätten).

Brevets formulär är bristfälligt eftersom flera personer framträder i första person, både brevets formella utfärdare och häradshövdingen Håkan Djäken som ger fasta på överlåtelsen; därutöver figurerar utfärdaren Johan i Karstorp även i tredje person.

Thet se allom mannom witerlikt oc kunnokt · at wý Jon · j Karlstorp oc Gyrit hans ·
husfrw · kænnomps opinbarlika medb thesso waro nærwarenda opno brefue · swa fore æpter-
komandom som nærwarendom oss medb wilia · oc samthykto radhe · hafua · salt vplait · oc
vpantwardhat · erlikom oc wælbomnom manne Bo Jonsson drozsta j Swerike oc hans arfuom /
5 til · ewerthelika ægho / allan warn æghodel jnnan Karlstorp · litlan oc storan · ængo vndan
takno thy thet hans rætta ærfd oc byrdh war · / fore hundradha marker swensca pænninga ·
swa got mynt · at siex marker · göra ena løthugha mark · huilka pænninga · summo · wý æpter
warom vilia fullelika vpburit hafuom · swa at oss allaledhis wæl · nøgher / Thy latom wý thæn
fornempda · Bo Jonsson : oc hans arfua · lithogha løsa oc allaledhis quitta · fore alle ytermere
10 · krafuo maning ælla tiltalan aff / oss / ælla af warom arfuom · oc fore huarior manne a wara ·
wæghna æpter thænna dagh · vidher sannind · vtan alt arght · / Thy afhændom wy oss oc
warom arfuom thænna forscripna · war æghodel · j Karlstorp · medb alle the rættoghet som
wý ther til · hafuom / medb hus jordh akrom oc ængiom · scoghom oc fiskeuatnom oc allom
androm tillaghom · jnnan wato oc thorro · ængo vndan takno som thæssom æghodel af alder
15 tillighat hafuer oc nw tilhøra kan · / oc tileynom han oc henol gørom them fornempda Bo
Jonsson oc hans arfuom til · ewerthelika · ægho / swa at han medb · sinom arfuom · ma han
styra oc radha wænda · oc sælia · oc allaledhis æpter sinom vilia skipa · som honom nyttast oc
bæzst sýnis · ohindrathan oc oqualdan · aff oss oc warom arfuom · oc aff huarior manne a
wara · wæghna æpter thænna · dagh / oc at wý medb · wilia oc samthykt · thænna war ægho-
20 del saldom oc vplotom fornempda Bo Jonsson · / tha waro thæsse godhe mæn fasta · ther at /
suasom først proast Pæther j Linderass / herra Pæther j Fllithisbý · kirkioherra / Pæther

2 æpterkomandom] æpterkoman dom utan avstavningsstecken vid radskifte. 3 vplait] Härefter felaktigt upprepat oc vplait. 10 tiltalan] til följt av överflödig interpunktion och avstavningsstecken vid radskifte. 15 henol] Så för väntat hemol ms. Bokstaven l efter rättelse, troligen från h. | Bo] Härefter raderat tecken. 16 hans] Bokstaven s efter rättelse. | ma] Med överflödigt abbreviatustecken på bokstaven m. 19 thænna²] Med överflödigt nasalstreck över bokstaven æ. 21 Fllithisbý] Så ms; bokstäverna ll efter rättelse.

Bonde / Jøssa Rýsýa¹ / Magnus Oyarsson / Eringisl Bæinczson · Thrifwin Sysloman, Thore Stakge, Karl · j Lythesrydh² · / Niclis Jonsson / Jon Ormsson / oc Hithin j Æskhulte³ / Til huilkins breffs mere wisso · oc bewaring mæthan wý siælf ey · jncighle hafuom wý bethomps medb beggias wara samthykt jncighle fore thetta breff · fornempda herra · Pæthers j Linderass · / oc Pæthers Bonda · / oc jac Haquon Dyekn · j hæratzhøfthinga stadh · sittiane som skilde fore fæstinne · sæter mit jncighle hær fore. Datum in Bretzstadhathinge · anno Dominj Mccclxxxprimo · die beatj Johannis baptiste. 25

På baksidan: Karstorp

Sigill: nr 1 saknas, men sigillremsan är bevarad; nr 2 runt av mörkbrunt vax, skadat, 2,5 x 1,9 cm, ofärgad tygpåse (heraldiskt sigill, se SMV II, s. 552 f.): : [.] Pe[.]r[.]r[.]ngis[.]; nr 3 endast sigillremsa och ofärgad tygpåse. 30

Text på sigillremsorna: nr 1: S' dominj Petri de Linderas; nr 2: Petri Bonda; nr 3: Haquinj Dyekn.

Angående övrig text på sigillremsorna nr 2–3 se DS nr 10422.

28 baptiste] *Härefter radutfyllande tecken.*

¹ Om namnet, troligen identiskt med det fornsvenska appellativet *rysia* 'ryssja', se L. Peterson, *Nordiskt runnamnslexikon* (2007), s. 186. ² Luttersjö i Flisby socken. ³ Åskhult i Norra Solberga socken.

10424

1381 juni 24

Vadstena

Nils Arvidsson och hans hustru Bothild Jönsdotter genomför jordskifte med Vårfruklostret i Vadstena med abbedissans och konventens samtycke. Utfärdarna ger klostret 3 ½ attungar jord i Hygnestad i Harstads socken (nu i Väderstads och Hovs socknar) med alla tillagor i Göstrings härad mot 3 attungar jord i Nässja i Ekebyborna socken i Bobergs härad. Skulle egendomen avhändas klostret, vilket Gud förbjude, ska utfärdarna och deras arvingar ersätta klostret i enlighet med den överenskommelse som träffats mellan klostret och utfärdarnas företrädare ("vina", se not 1). Utfärdarna avhänder sig och sina arvingar egendomen, överlåter den till Vårfruklostret i Vadstena som evig ägodel och ger härads hövdingen i Göstrings härad fullmakt att fastfara egendomen på tinget enligt landslagen.

Utfärdarna beseglar tillsammans med Bo Jonsson, drots i Sverige, utfärdarens bror Anders Torstensson, Bo Jönsson, bror till utfärdarens hustru, och Peter Tomasson.

Orig. på perg. (26,8 x 15,3 cm, uppveck 2,6 cm; 18 rader), Sv. Riksarkivet.

SDHK nr 11923.

Regest: RPB nr 1593.

Om Nils Arvidsson (schack), härads hövding i Bobergs härad, se J. E. Almquist, *Lagsagor och domsagor i Sverige I* (1954), s. 290, och G. Sparrlöf i *Släkt och hävd* 2001, s. 145 ff. Om hans hustru Bothild Jönsdotter och hennes bror, sigillanten Bo Jönsson, se Sparrlöf, a.a., s. 140 ff; om Anders Torstensson (tre liljor), som sannolikt var halvbror till Nils Arvidsson, se Almquist, a.a., s. 285, samt kommentar till DS nr 9702.